

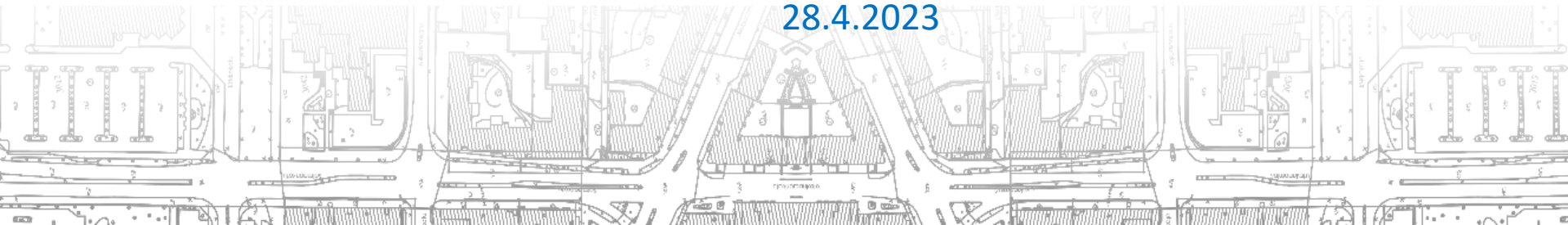

Elinvoimalaskennan tulokset Helsinki H1/2023

Helsinki

TietojärjestelmäPalvelu Salokorpi Oy

28.4.2023

Elinvoimalaskenta Helsingissä

- Helsingin keskustan elinvoimaan on seurattu vuodesta 2016 alkaen Elävät kaupunkikeskustat (EKK) ry:n elinvoimalaskentamenetelmällä.
- Edellinen päivitys tehtiin lokakuussa 2022.
- Tässä raportissa on esitetty elinvoimalaskennan tulokset H1/2023. Kenttätyö tehtiin maaliskuun lopussa 2023. Tietojen täsmäyspäivä ALL-in -portaalissa on 24.4.2023.
- **Päivityskartoitus ja raportti valokuvineen:** *Kari Castrén ja Martti Wilhelms / TietoJärjestelmäPalvelu Salokorpi Oy.*
- **Tilaja:** *Helsingin kaupungin kanslia.*

Vuosia Postitalon kulmalla toiminut design- ja lahjatavaraliike *Salakauppa* on muuttanut Tarkk'ampujankadulle. Kuva: *Kari Castrén*, 2023.

Sisällysluettelo

- 1. Johdanto** **s. 5**
 - Keskustan elinvoimalaskennan esittely
- 2. Tulokset 2023: Helsingin keskusta** **s. 14**
 - Kartta-aineistot
 - Liiketilojen määrä ja kehitys
 - Tunnuslukujen kehitys
- 3. Toimialat** **s. 28**
 - Toimialatilastot vuosilta 2021–2023

Pohjoisesplanadi maaliskuussa 2023. Kuva: Martti Wilhelms

1. Johdanto

Keskustan elinvoimalaskennan esittely

KAIVOPIIHA
FAT LIZARD UNICAFE
Helsingin

RESTAURANT ZETOR
FINNISH FLAVOURS
LEGENDARY ATMOSPHERE
OPEN DAILY

KAIVOPIIHA

FAT LIZARD
STREET CANTINA

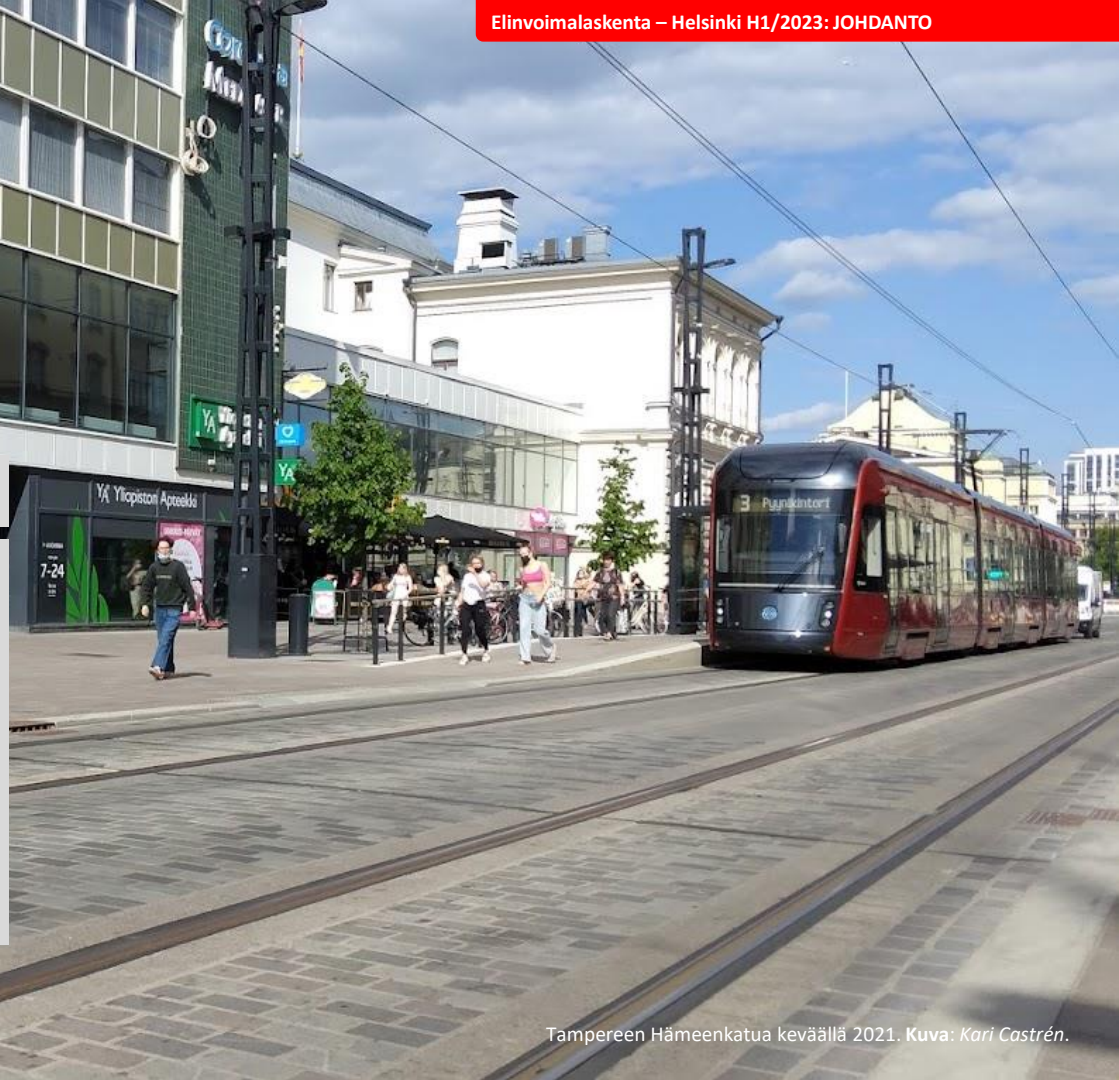
HOKKI
LSINGER
EVE

BRICK WALLS

KAIVOPIIHA

Keskustojen elinvoimalaskenta

- Elinvoimalaskenta perustuu Elävät Kaupunkikeskustat ry:n (EKK) menetelmään.
- EKK on kaupunkien, kaupan liittojen ja kiinteistöalan järjestöjen perustama keskustojen kehitystyön verkostotoimija.
- Keskustojen elinvoimaa seurataan Suomessa noin 40:ssä kaupungissa.
- EKK julkistaa elinvoimalaskennan tiedot vuosittain kaikista mukana olevista kaupungeista.

CAFE ESPLANAD

Elinvoimainen keskusta

- Lauantaisin palvelevat kaupat ja ravintolat muodostavat keskeisen mittarin keskustan kaupallisesta elinvoimasta.
- Arkisin palvelevat liikkeet vaikuttavat elinvoimaan neutraalisti.
- Tyhjät liiketilat vähentävät elinvoimaa.
- Elävät kivijalkaliikkeet katutasossa pitävät jalankulkuympäristön viihtyisänä ja mielenkiintoisena.
- Tiivis keskusta on resurssiviisas: se parantaa palveluiden saavutettavuutta ja hillitsee ilmastomuutosta.

Elinvoiman mittaaminen ja seuranta

- Keskustojen elinvoimalaskenta perustuu liiketilojen kartoittamiseen ja luokittamiseen. Kehitystä mitataan ja seurataan päivittämällä liiketilatietoja vuosittain tai useammin.
- Kaupungin keskustan lisäksi elinvoimalaskentaa voidaan hyödyntää myös kaupan keskittymissä tai muilla kaupungin rajatuilla alueilla.
- Liiketilat luokitellaan niiden käytön mukaan: lauantaisin palvelevat liikkeet, ravintolat ja kahvilat, arkisin palvelevat liikkeet ja tyhjät liiketilat.
- Laskennassa on mukana liiketilat, joilla on oma ovi kadulle tai kauppakeskuksen käytävälle.
- Liiketilojen käyttäjille on tehty myös tarkempi toimialaluokitus.
- Päivitykset ilmoitetaan raporteissa: H1–kevät / H2–syksy.
- **ALL-in elinvoimalaskennan** tulokset ovat työkaluja kaupunkisuunnittelijoille, kaavoittajille ja elinkeinoelämän edustajille sekä havaintomateriaalina kaupunkien päättäjille ja asukkaille.

Elinvoimalaskennan kokonaisuus

- **Liiketilat digitaaliselle kartalle**
 - Jalkatyönä – todellinen tilanne kuluttajan silmin
 - Liiketilöjen luokittelu
 - Toimiala- ja sijaintitietomäärittelyt
- **Keskustan aluerajaus**
- **Raportointi ja analyysit**
 - Elinvoimaluku ja muut tunnusluvut, toimiala- ja sijaintitietotilastot, verkkokauppa-analyysit
 - Kartta-aineistot
 - Valokuvat ja erityispiirteiden dokumentointi
 - Koosteet ja vertailutaulukot
- **Päivitys vuosittain mahdollistaa seurannan**

Liiketilojen luokittelu ja merkinnät kartoilla

- **KAUPPA** Satunnaista asiakasta myös lauantaisin palvelevat liiketilat.
- **RAVINTOLA** Satunnaista asiakasta palvelevat ravintolat ja kahvilat (myös lauantaisin).
- **ARKIPÄIVÄ** Ei palvelua lauantaisin (arkipalvelut, toimistot, työhuoneet).
- **TYHJÄ** Liiketilat joissa ei ole palvelua, kaupalle potentiaaliset vapaat toimitilat.
- **REMONTTI** Remontissa / kausiluonteisesti palvelevat liiketilat.
- **ISO VÄHITTÄISKAUPPA** Isot vähittäiskaupan yksiköt (1000-4000 m² / < 4000 m²).
- **TILAA VAATIVA** Ns. tilaa vaativat vähittäiskaupan yksiköt *.

* Tilaa vaativia vähittäiskaupan yksiköitä (TiVa) ovat mm. rautakauppa, moottoriajoneuvojen ja niiden varaosien kauppa, huonekalu- ja kodinkonekauppa (Ympäristöministeriön määritelmä). TiVa-kaupan yksiköt sijaitsevat yleensä keskustan ulkopuolella.

Tunnusluvut

Kauppojen ja Ravintoloiden osuus =

Kaupat ja Ravintolat / kaikki liike-tilat

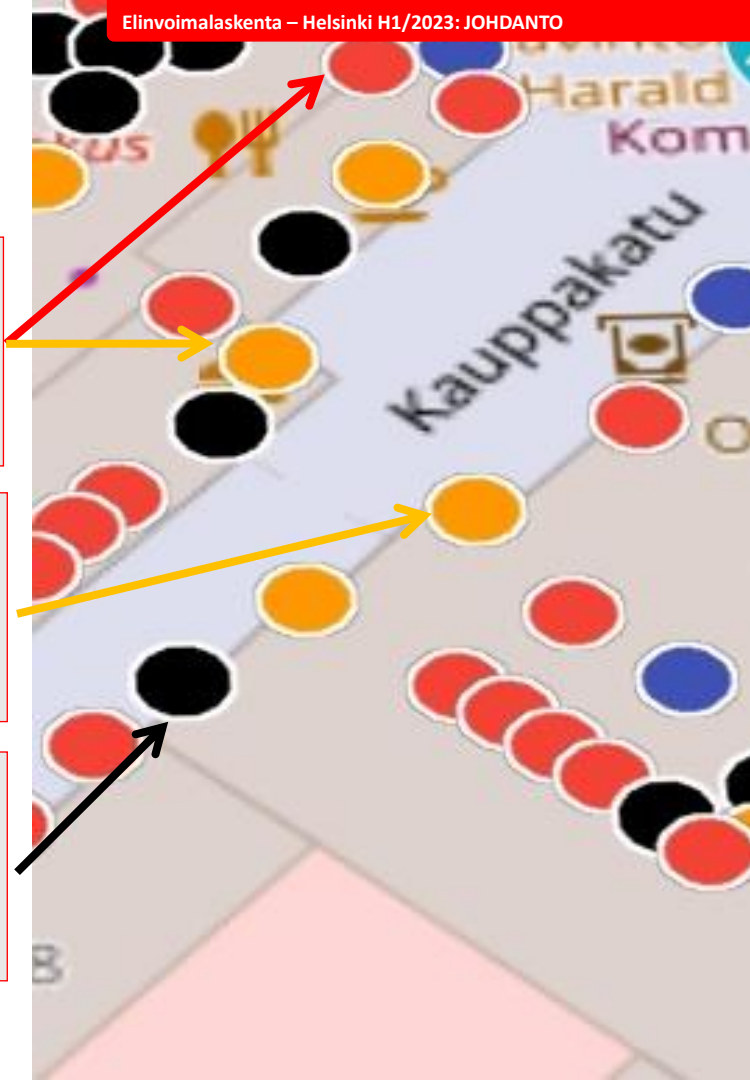
Ravintoloiden osuus =

Ravintolat / Kaupat ja Ravintolat

Tyhjien tilojen osuus =

Tyhjät tilat / kaikki liike-tilat

Kaupat ja Ravintolat palvelevat myös lauantaisin

Elinvoimaluku (EKK) ja kaupallinen tiiviys

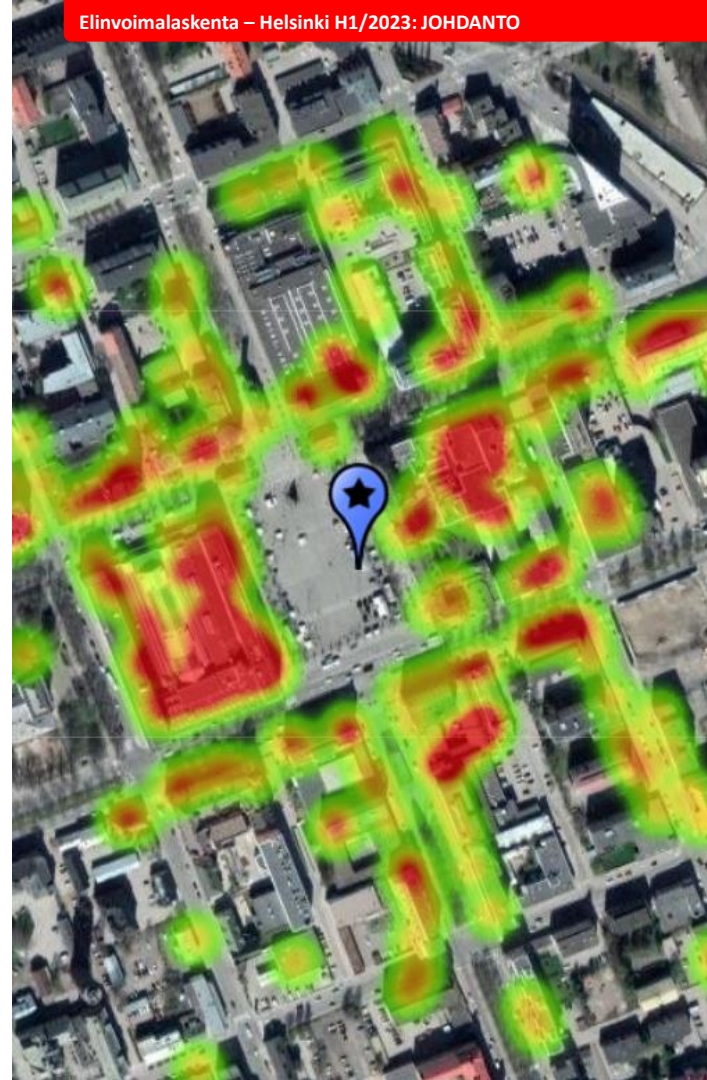
Elinvoimaluku =

$$\frac{\text{Kaupat ja Ravintolat – Tyhjät liike-tilat}}{\text{asukasluku}} \quad (\times 1\,000)$$

Kaupallinen tiiviys -luku =

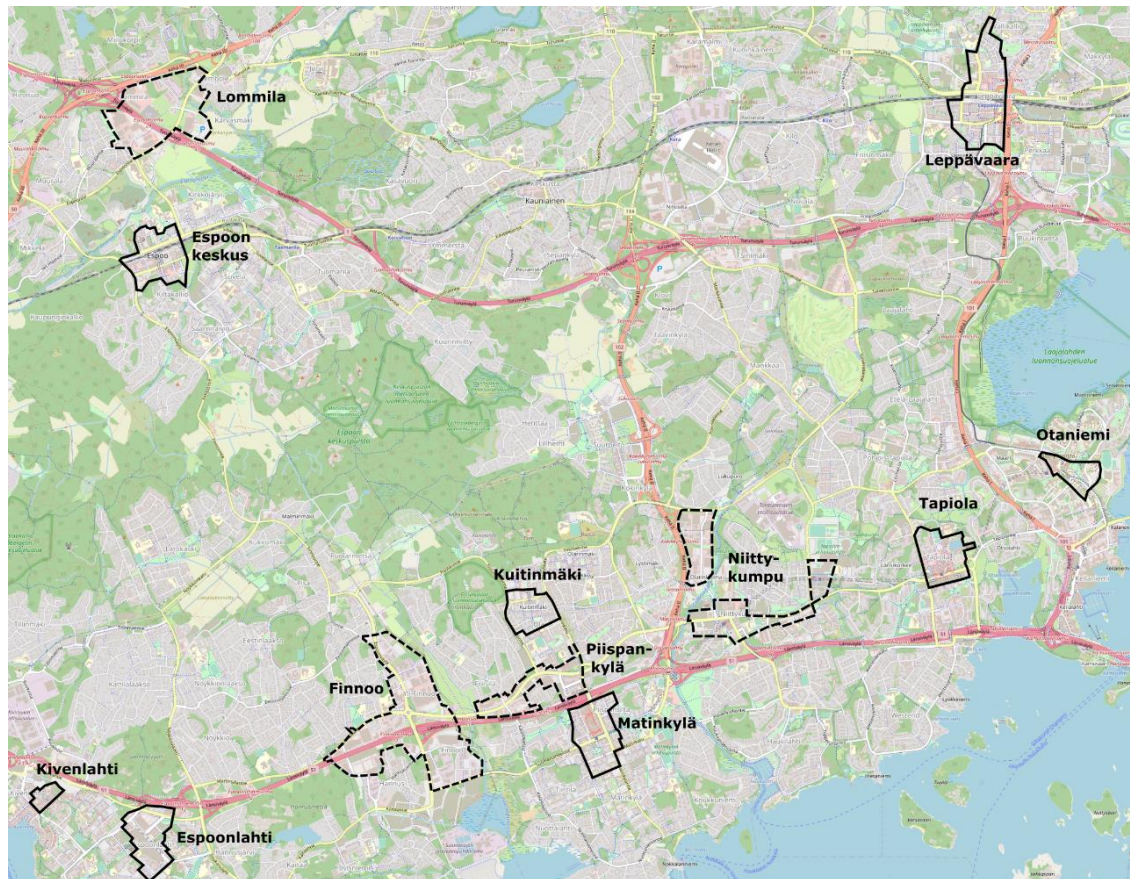
$$\text{Kaupat ja Ravintolat} / \text{keskustan pinta-ala}$$

*Kaupat ja Ravintolat (jotka palvelevat myös lauantaisin).
Asukasluku on ensimmäisen kartoitusvuoden tieto (Tilastokeskus).*

Kokonaiselinvoima (lisäosa)

- Monikeskuksisten kaupunkien – kuten Espoo ja Vantaa – elinvoimalaskenta tehdään keskustan lisäksi myös alakeskuksissa ja kaupan keskittymissä.
- Kokonaiselinvoiman tunnusluvut lasketaan keskustojen ja kaupan keskittymien liiketilojen summien perusteella.

Kartta: Espoon kokonaiselinvoiman laskenta-alueet 2021.
Pohjakartta: Open Street Map Contributors.

Toimialaluokitus liiketiloille

- Liiketilojen käyttäjien toimialat on määritelty Suomen Kauppakeskusyhdistyksen luokitusta seuraten.
- Jokainen liiketila on luokiteltu vain yhteen toimialaluokkaan, sen tarjontaa parhaiten kuvaavan toimialan mukaan.
- Kauppa, palvelut ja toimistot: 14 pääluokkaa ja 71 alaluokkaa (alaluokkien määrät alla sulkeissa).
 1. Muoti ja asusteet (6)
 2. Kauneuden ja terveyden tuotteet (3)
 3. Sisustaminen ja kodin tarvikkeet (6)
 4. Vapaa-aika (8)
 5. Päivittäistavarat (4)
 6. Tavaratalot, Hypermarketit (2)
 7. Muut liikkeet (4)
 8. Kahvilat ja ravintolat (5)
 9. Kauneus- ja hyvinvointipalvelut (6)
 10. Viihde- ja vapaa-ajan palvelut (5)
 11. Kaupalliset palvelut (muut) (14)
 12. Palvelut ilman liikevaihtoa (2)
 13. Hotellit (1)
 14. Toimistot ym. (5)

Muotikauppa on viime vuosina eniten vähentänyt toimipaikkoja keskustoissa.

2. Helsingin keskusta 2023

Elinvoimalaskennan tulokset H1/2023: kartta-aineistot, liiketilat, tunnusluvut ja päätoimialat

Kuva: Kari Castrén, 2023.

Huomioita lukijalle

- Tässä raportissa on erityisesti kiinnitetty huomiota muutoksiin viimeisen kolmen vuoden jaksolla (2020–2023). Tämä ajanjakso kattaa koko korona-ajan.
- Vertailutietoa Helsingin ja muiden suurimpien kaupunkien elinvoiman kehityksestä koronaa-ajan yli on luettavissa Elävät kaupunkikeskustat ry:n *Uusi normaali keskustoissa -julkaisusta (2022)* (<https://www.kaupunkikeskustat.fi/2022/12/22/uusi-normaali-keskustoissa-nyt/>)
- Kevään 2023 elinvoimalaskennassa on ensimmäisen kerran laskettu liiketiloissa tapahtuneiden muutosten lukumäärät edelliseen laskentaan verrattuna. Muutoksena on huomioitu muuttunut liiketilan käyttäjä silloin, kun myös toimiala on muuttunut. Helsingin keskustassa muutoksia oli syksyn 2022 elinvoimalaskennan jälkeen 8,0 % koko liiketilakannasta, yhteensä 241 kpl, joista uusia tyhjiä 91 kpl.
- **Liiketilojen kokonaismäärä** on Helsingin keskustan laskenta-alueella vähentynyt. Viimeisen vuoden aikana muutos on ollut huomattava (-47 kpl) , mikä johtuu etenkin muutoksista kauppakeskusten liiketilamäärissä, lukuisista keskustan kiinteistöjen saneerauksista (joiden liiketilat on poistettu elinvoimalaskennasta) sekä aiemmin remontissa olleiden liiketilojen poistumisesta laskennan piiristä.

Aiemmin kahdessa eri liiketilassa toiminut ravintola Pastis Pieni Roobertinkadulla on laajentunut jo kolmeen vierekkäiseen liiketilaan. Kuva: Kari Castrén, 2023.

Keskustarajaus ja kuumat korttelit: Helsinki

Keskusta-alueen muodostavat ns. **kuumat korttelit** (kartassa punaisella) ja sitä ympäröivä + 200 m elävä keskustavyöhyke*.

Kuumat korttelit -alueella vähintään 50 % katusivun liike-tiloista on lauantaisin palvelevien kauppojen ja ravintoloiden käytössä.

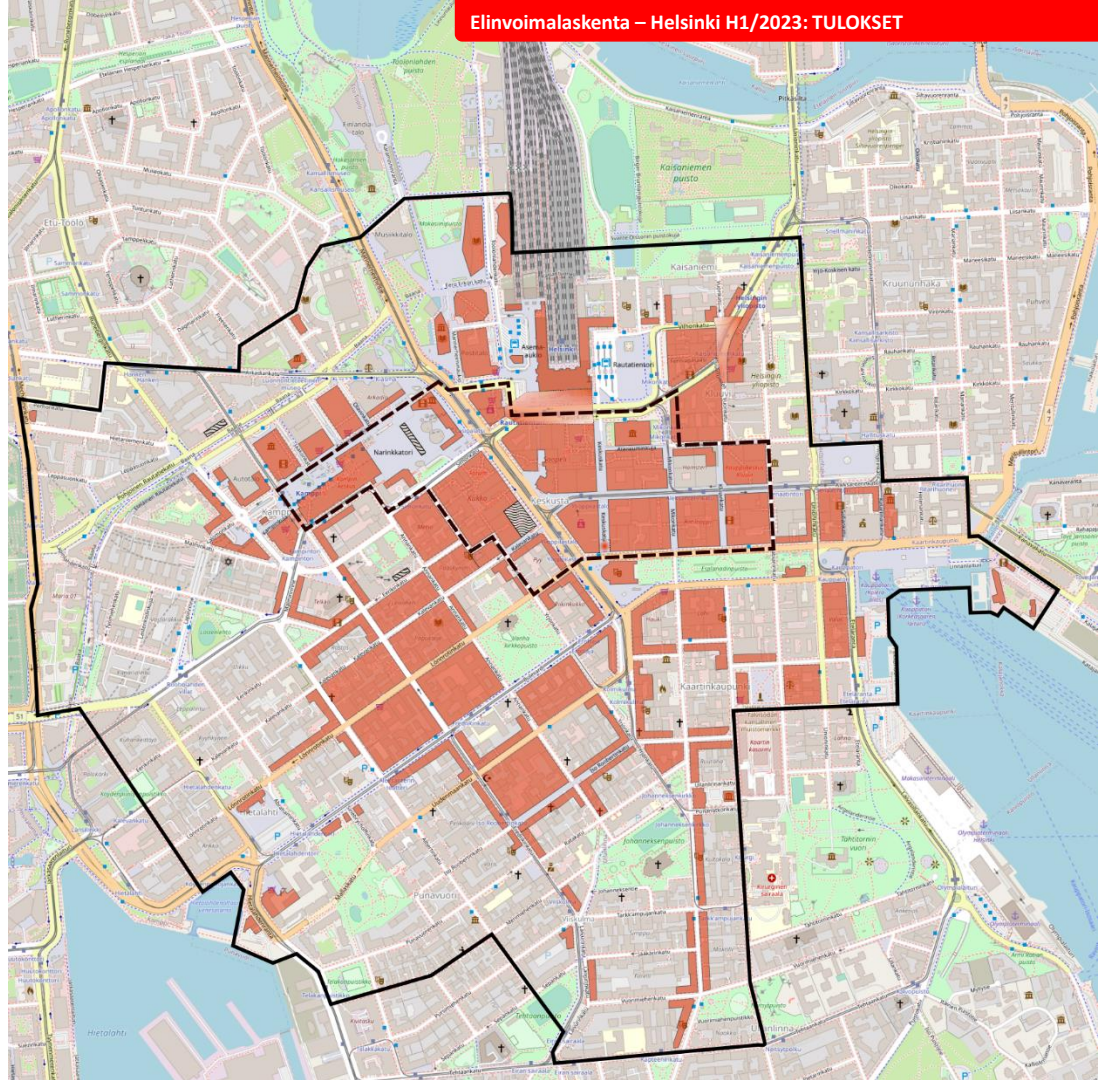
Keskusta-alue = liiketilojen laskenta-alue, rajaus on Helsingissä tehty vuonna 2016. Yhtenäinen musta viiva.

Keskustan ydinkorttelit eli ns. KTI-alue on esitetty katkoviivalla.

Merkittävät kiinteistösaneeraukset, jotka vaikuttavat kivijalkaliiketilojen käyttöön, on merkitty aaltorasterilla.

Keskustarajauksen pinta-ala on 235 ha.

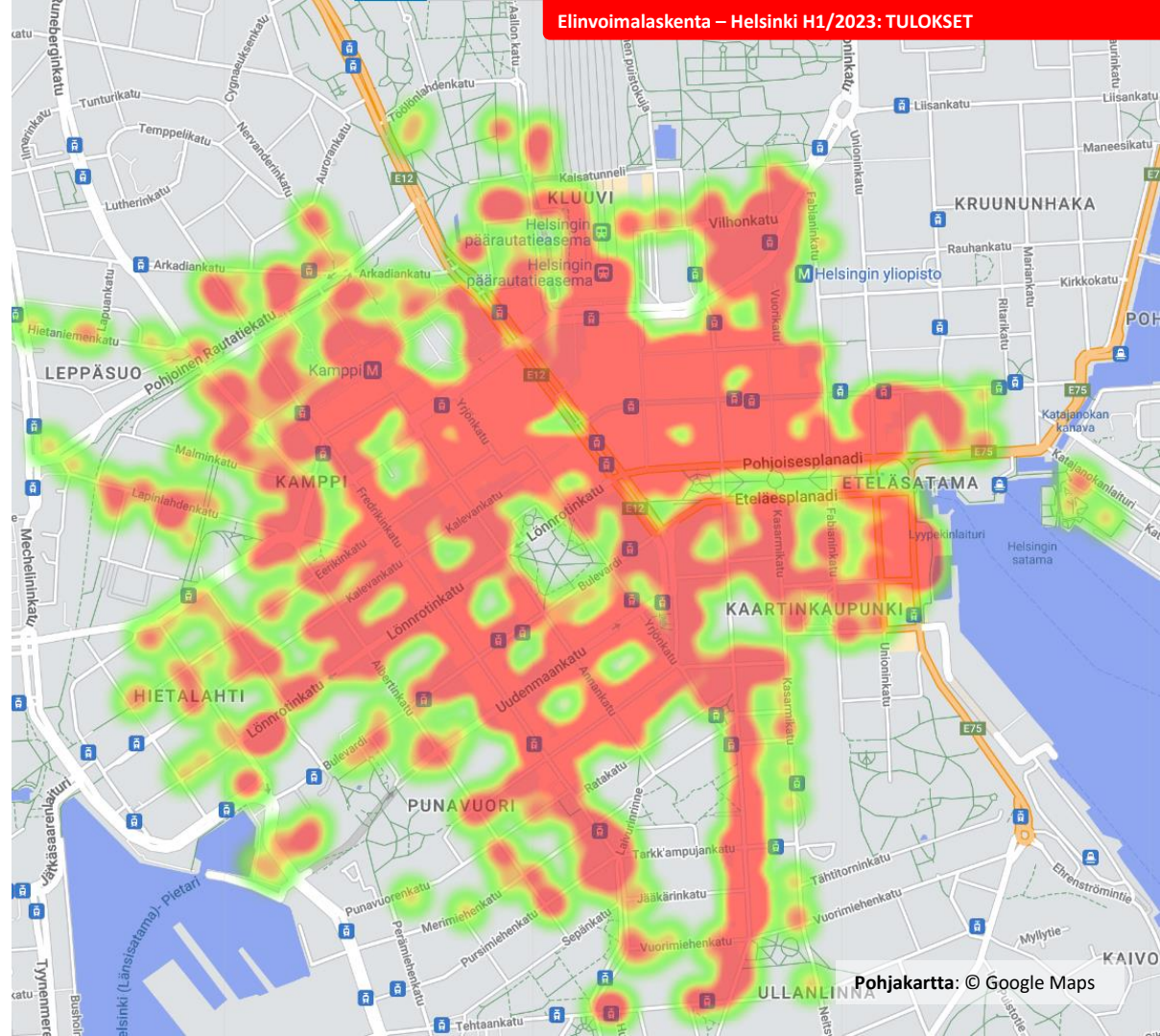
* Rajausperiaatteet: EKK ry, Citybook - Keskustan kehittäjän käsikirja, 2014

Pohjakartta: Open Street Map Contributors

Voimakartta: Helsingin keskusta

- Voimakartta kuvaa keskustan lauantaan palvelevien kauppojen ja ravintoloiden sijainnin ja osoittaa elinvoiman epäjatkuvuuskohtat.

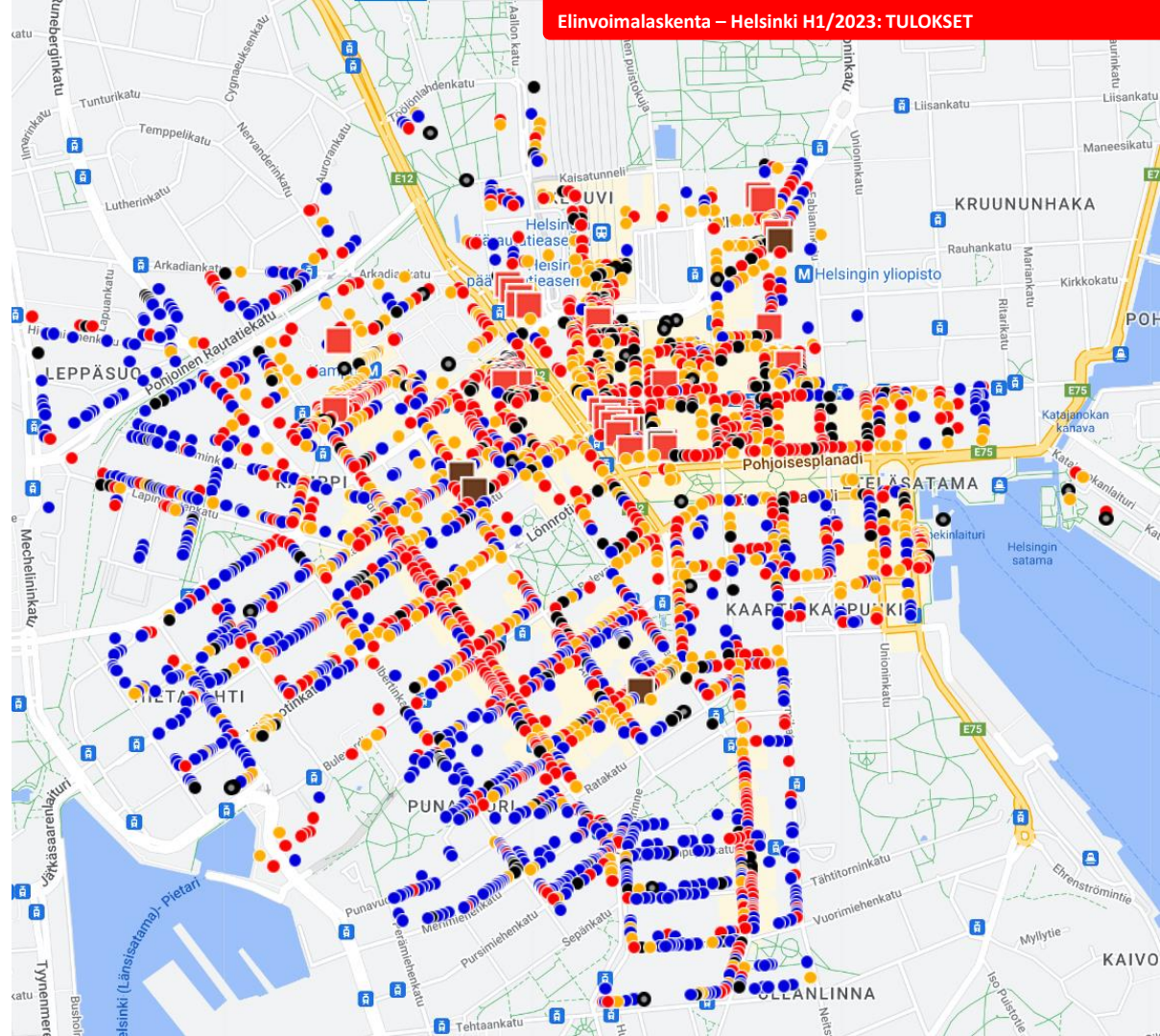

Liiketilat: Helsingin keskusta H1/2023

- Liiketilaja suositellaan tarkasteltavaksi *ALL-in -portaalissa*.
- Huomaa: Liiketilojen sijainti kartalla ei kauppakeskuskiinteistöjen kohdalla ole täsmällinen johtuen kauppakeskusten monikerroksisuudesta.
- Täsmäyspäivä kevään tiedoille portaalissa on 25.4.2023.

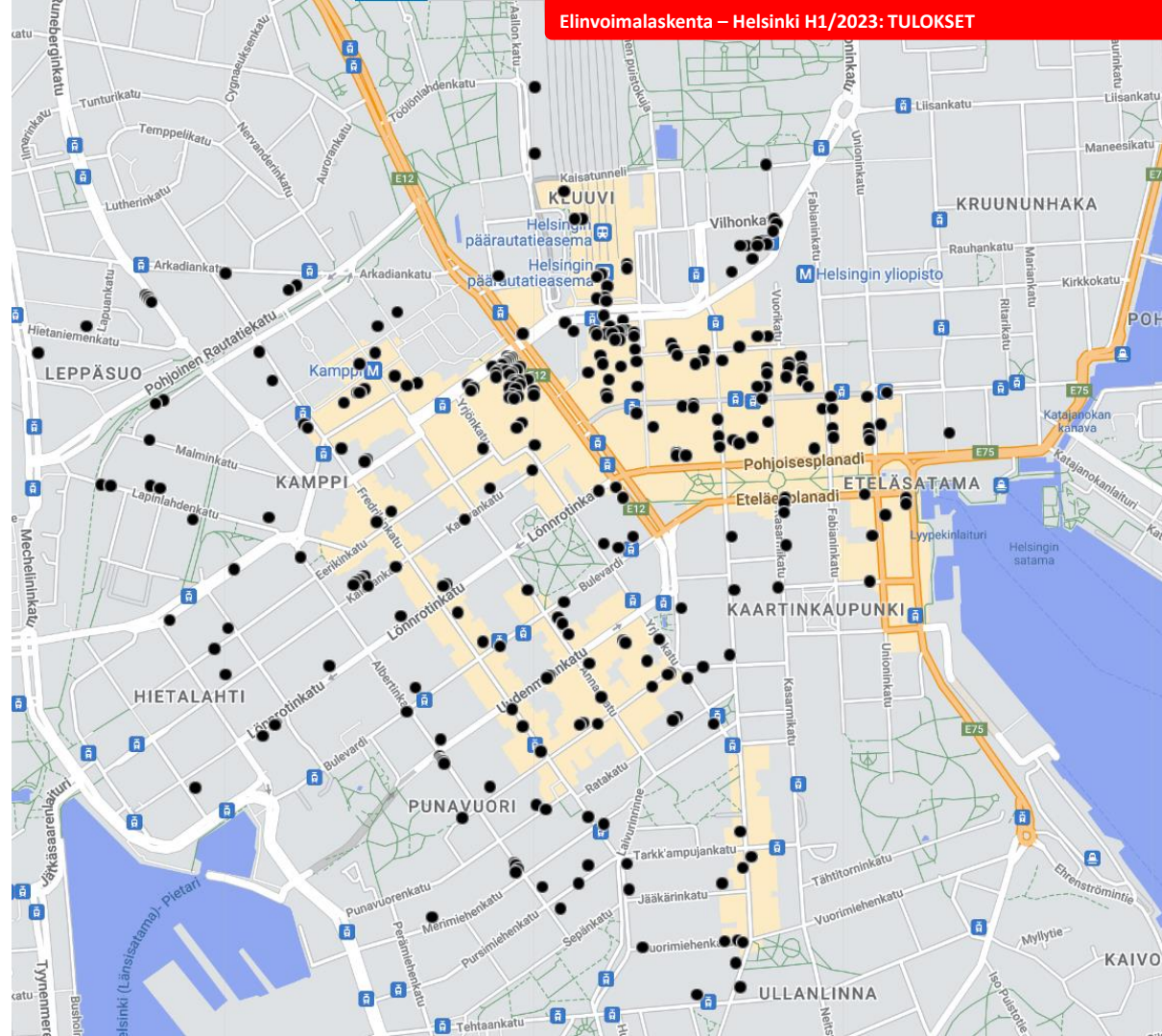

Pohjakartta: © Google Maps

Tyhjät liiketilat: Helsingin keskusta H1/2023

- Kartta kuvaa tyhjiä, vapaana olevia liiketiloja Helsingin keskustan rajausalueella huhtikuussa 2023.
- Tyhjiä liiketiloja on 293 kpl (noin 9,6 % kaikista liiketiloista) – lisäystä viime kevääseen 2022 verrattuna on 18 kpl. Tyhjien liiketilojen määrä on nyt korkein koko mittaushistorian aikana.

Helsingin ydinkortteleiden (KTI) rajaus

Ydinkorttelit = KTI Finlandin määrittelemä *Prime retail area*, jonka alueelta liiketilaluvut ovat erikseen eriteltynä.

Karttälähde: KTI Finland.

Additions to the map by KTI.

OpenStreetMap Finland web services, licenced under **CC BY 4.0**.

Map: Ministry of Education and Culture, Data: OpenStreetMap contributors.

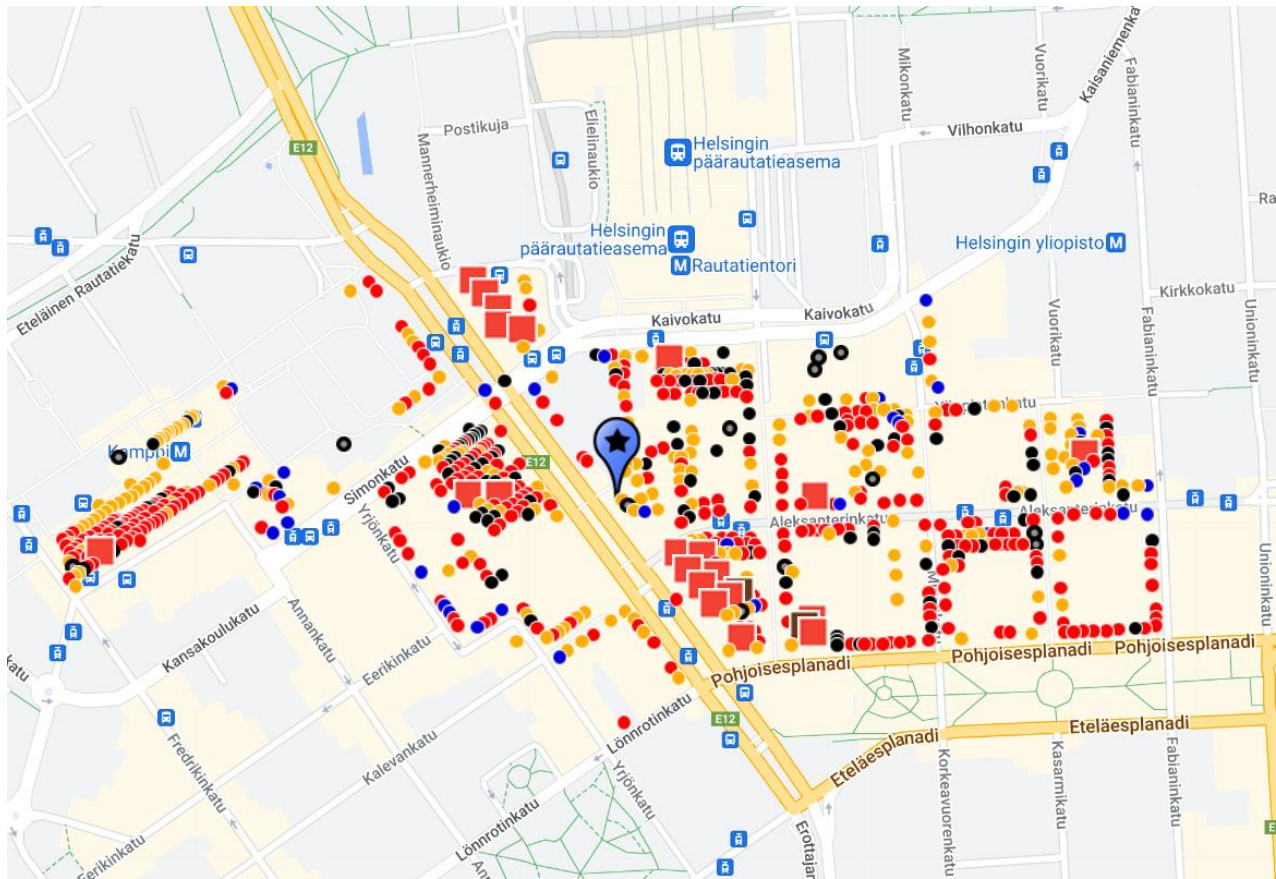
Maanmittauslaitos & ESRI Finland LITE open data, licenced under **CC BY 4.0**.

Liiketilat: Helsingin ydinkorttelit H1/2023

- Liiketilaja suositellaan tarkasteltavaksi *ALL-in -portaalissa*.
- Huomaa: Liiketilojen sijainti kartalla ei kauppakeskuskiinteistöjen kohdalla ole täsmällinen johtuen kauppakeskusten monikerroksisuudesta.
- Täsmäyspäivä syksyn tiedoille portaalissa on 24.4.2023.

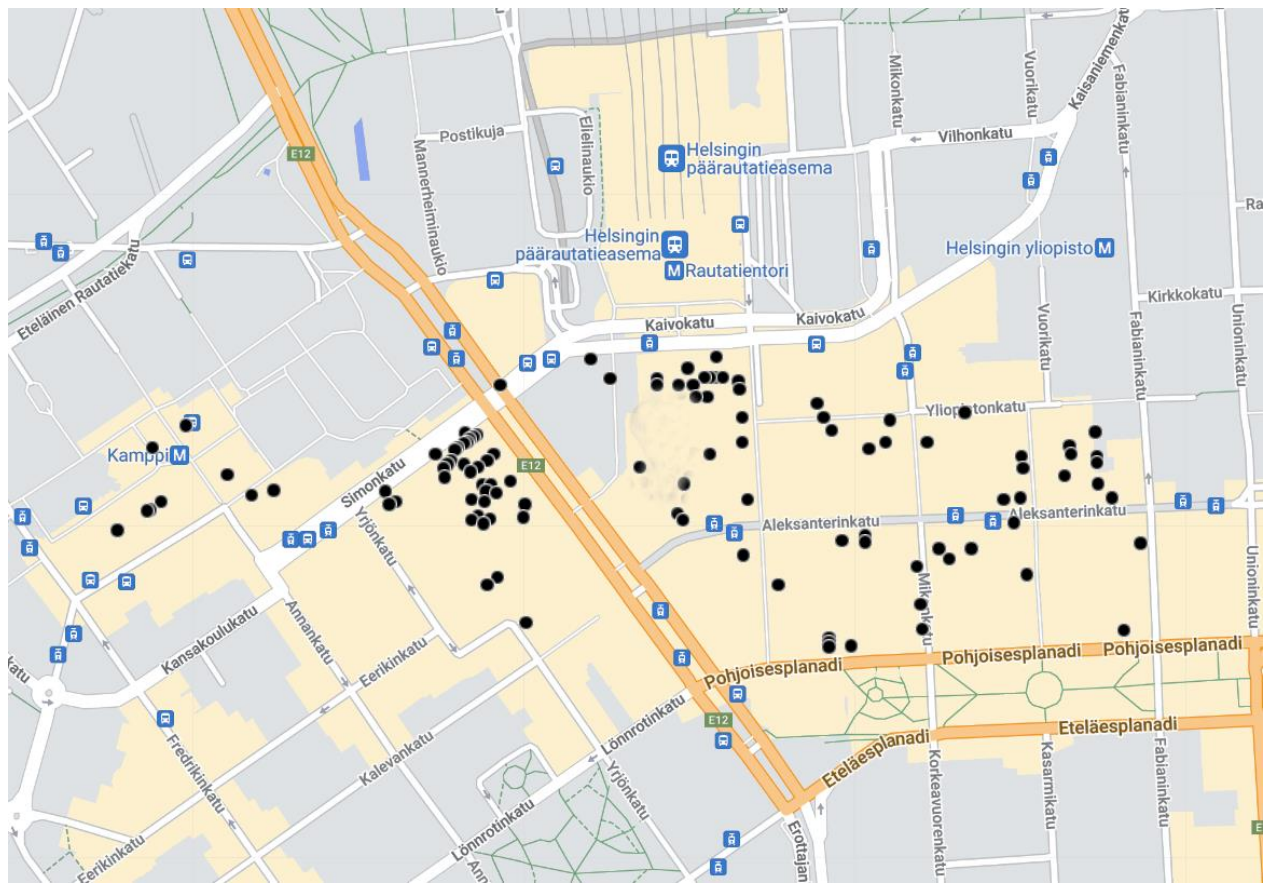

Pohjakartta: © Google Maps

Tyhjät liiketilat: Helsingin ydinkorttelit H1/2023

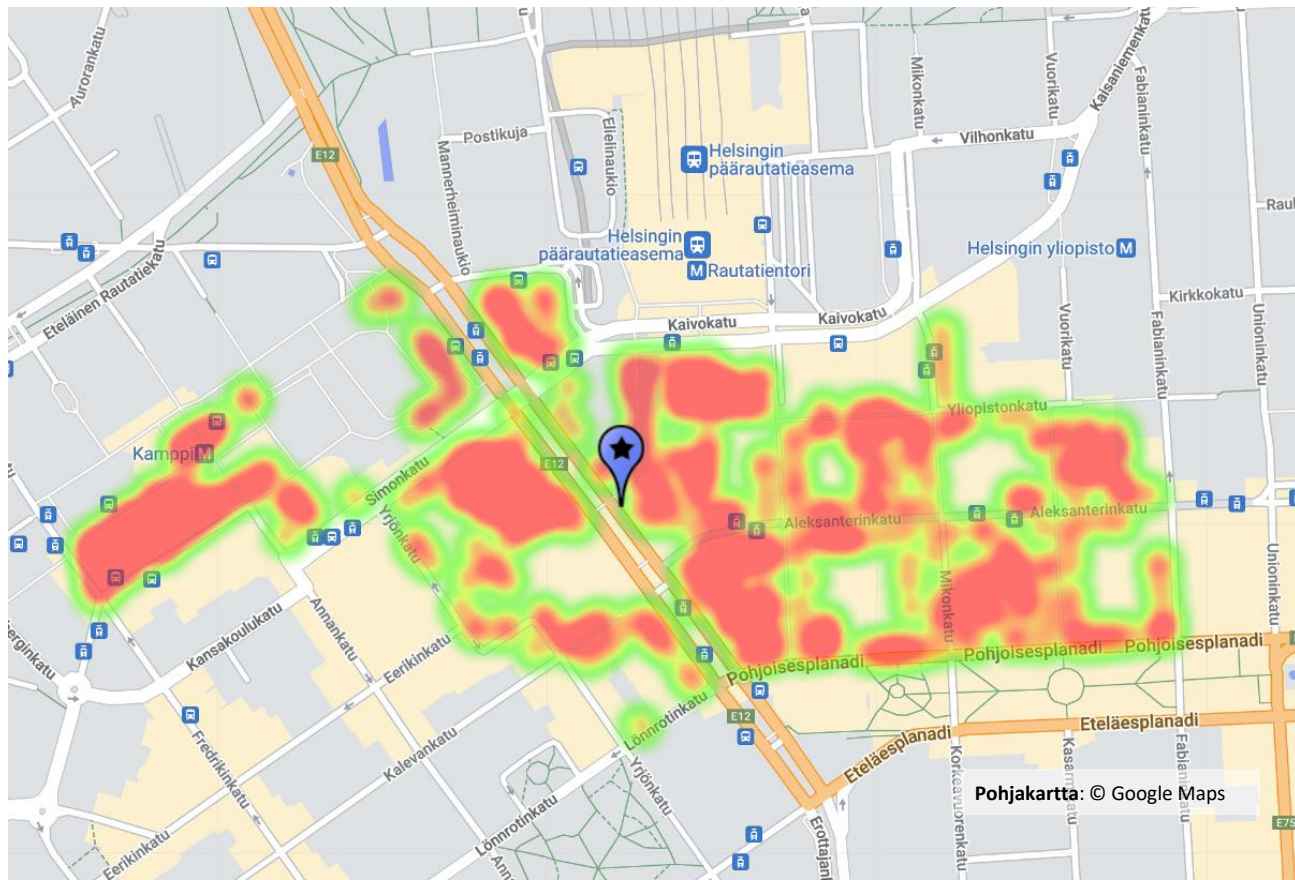
- Kartta kuvaa tyhjiä, vapaana olevia liiketiloja Helsingin ydinkorttelien raja-alueella huhtikuussa 2023.
- Tyhjiä liiketiloja on 112 kpl (noin 15,2 % kaikista liiketiloista). Vähennystä viime kevääseen 2022 verrattuna on 21 kpl.

Pohjakartta: © Google Maps

Voimakartta: Helsingin ydinkorttelit (KTI) H1/2023

- Voimakartta kuvaa Helsingin ydinkorttelien lauantaan palvelu- ja ravintoloiden sijainnin.
- Ydinkorttelien kauppojen ja ravintoloiden maantieteellinen keskipiste sijaitsee Mannerheimintien Ylioppilastalon edustalla (kartalla tähti).

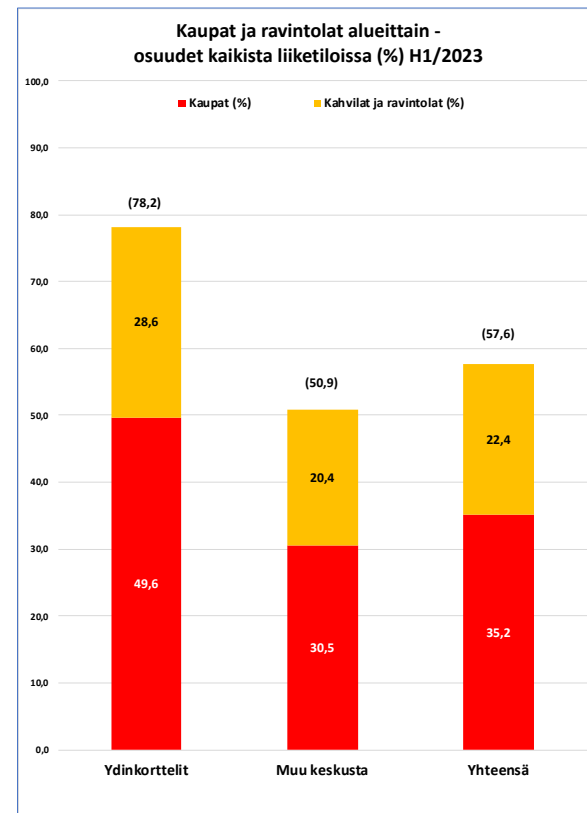
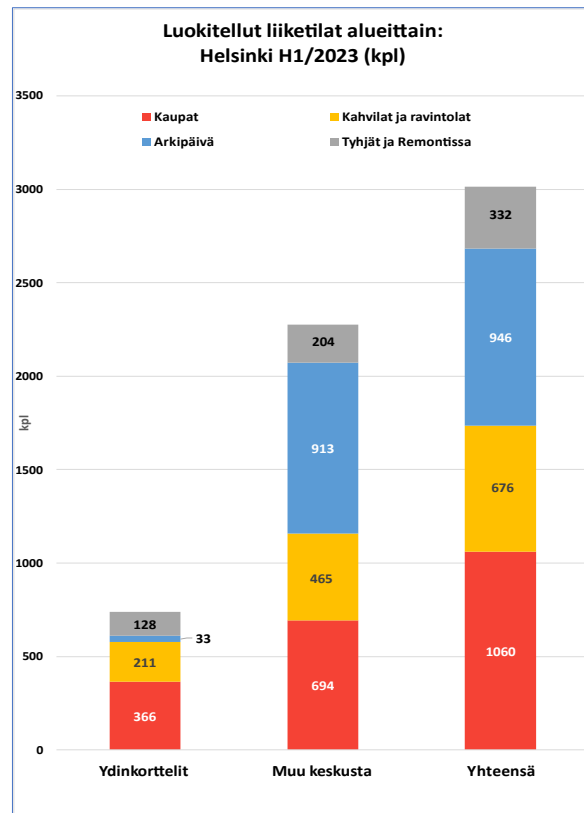
Liiketilojen määrät Helsingin keskustassa alueittain H1/2021–H1/2023

Liiketilat: Helsingin keskusta alueittain	Ydinkorttelit (KTI)				Muu keskusta				Yhteensä			
	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Muutos 2 v.	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Muutos 2 v.	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Muutos 2 v.
Kaupat yhteensä	408	380	366	-42	732	730	694	-38	1140	1110	1060	-80
Ravintolat ja kahvilat	221	214	211	-10	444	453	465	21	665	667	676	11
Kaupat ja ravintolat yhteensä	629	594	577	-52	1176	1183	1159	-17	1805	1777	1736	-69
Arkipäivä	33	38	33	0	893	903	913	20	926	941	946	20
Tyhjät	99	133	112	13	152	146	181	29	251	279	293	42
Remontissa / kausiluonteiset	32	27	16	-16	92	82	23	-69	124	109	39	-85
YHTEENSÄ	793	792	738	-55	2313	2314	2276	-37	3106	3106	3014	-92

- *Ydinkortteleissa* lauantaisin palvelevat kaupat ja ravintolat ovat viimeisen kahden vuoden aikana vähentyneet yhteensä 52 kappaleella (kaupat -42 kpl ja ravintolat -10 kpl).
- *Muu keskusta -alueella* kaupat vähentyivät 38 kpl, mutta ravintolat lisääntyivät 21 kpl (yhteensä lauantaisin palvelevissa liikkeissä vähennystä 17 kpl).
- *Ydinkortteleissa* tyhjien liiketilojen lisäys oli 13 kpl ja puolestaan *muu keskusta -alueella* tyhjätkä liiketilat lisääntyivät 29 kpl.

Liiketilat Helsingin keskustassa alueittain

- *Ydinkortteleiden* liiketilat edustavat noin 26 % kaikista keskustan liiketiloista, mutta niissä sijaitsee noin 33 % kaikista keskustan lauantaicin palvelevista kaupoista ja ravintoloista.

Liiketilat: Helsingin keskusta H1/2018–H1/2023

Liiketilat: Helsingin keskusta	H1 2018	H1 2019	H1 2020	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Osuus H1 2023	Muutos 3 v.
Kaupat yhteensä	1315	1287	1195	1140	1110	1060	35,2 %	-135
Ravintolat ja kahvilat	698	691	679	665	667	676	22,4 %	-3
Kaupat ja ravintolat yhteensä	2013	1978	1874	1805	1777	1736	57,6 %	-138
Arkipäivä	836	864	859	926	941	946	31,4 %	87
Tyhjät	161	167	228	251	279	293	9,7 %	65
Remontissa / kausiluonteiset	80	73	100	124	109	39	1,3 %	-61
YHTEENSÄ	3090	3082	3061	3106	3106	3014	100 %	-47

Liiketilojen kehitys Helsingissä kolmen vuoden jaksolla (H1/2020–H1/2023):

- **Lauantaisin palvelevat kaupat** ovat vähentyneet huomattavasti (-135 kpl).
- **Ravintolat ja kahvilat** ovat myös vähentyneet (-3 kpl), tosin muutos viimeisen vuoden aikana on ollut positiivinen – lisäystä on tullut 9 kappaletta (H1/2022–H1/2023).
- **Arkipäivä**-luokassa on kasvua (+87 kpl).
- **Tyhjät eli vapaat liiketilat** ovat lisääntyneet 65 kpl ja **remontissa** olevat ovat puolestaan vähentyneet 61 kpl.
- **Liiketilojen kokonaismäärä** on laskenut (-47 kpl). Viimeisen vuoden aikana muutos on ollut huomattava, mikä johtuu etenkin muutoksista kauppakeskusten liikeytilamäärissä, lukuisista kiinteistöjen saneerauksista, joiden liikeytilat on poistettu elinvoimalaskennasta – sekä joistakin aiemmin remontissa olleiden liikeytilojen poistumisesta laskennan piiristä.

Tunnusluvut: Helsingin keskusta H1/2020–H1/2023

Tunnusluvut: Helsingin keskusta	H1 2018	H1 2019	H1 2020	H2 2020	H1 2021	H1 2022	H2 2022	H1 2023
Kaupat ja Ravintolat -%	65,15	64,18	61,22	59,42	58,11	57,21	57,32	57,60
Ravintolat / Kaupat ja Ravintolat -%	34,67	34,93	36,23	36,25	36,84	37,54	38,19	38,94
Tyhjät -%	5,21	5,42	7,45	8,02	8,08	8,98	8,93	9,72
Elinvoimaluku	2,939	2,874	2,612	2,480	2,466	2,377	2,364	2,290
Kaupallinen tiiviys -luku	8,56	8,41	7,97	7,68	7,67	7,56	7,50	7,38

Tunnuslukujen kehitys Helsingissä viimeisen kolmen vuoden jaksolla:

- **Lauantaisin palvelevien kauppojen ja ravintoloiden osuus** on laskenut huomattavasti.
- **Ravintoloiden osuus** lauantaisin palvelevista liikkeistä on kasvanut (kauppojen vähentyessä).
- **Tyhjien liikeilojen osuus** on kasvanut - trendi on jatkunut useita vuosia.
- **Helsingin elinvoimaluku** on heikentynyt, mikä johtuu sekä lauantaisin palvelevien liikkeiden vähentymisestä että tyhjien liikeilojen lisääntymisestä.
- Liikeilojen kokonaislukumäärän vähentyminen vaikuttaa jonkin verran *kauppojen ja ravintoloiden osuus-* sekä *tyhjien liikeilojen osuuslukuihin* (nostava vaikutus).

Kauppojen ja ravintoloiden osuus =
 $\frac{\text{Kaupat ja Ravintolat}}{\text{kaikki liikeilat}}$

Ravintoloiden osuus =
 $\frac{\text{Ravintolat}}{\text{Kaupat ja Ravintolat}}$

Tyhjien osuus =
 $\frac{\text{Tyhjät}}{\text{kaikki liikeilat}}$

Elinvoimaluku =

$\frac{\text{Kaupat + Ravintolat} - \text{Tyhjät}}{\text{asukasluku}} \quad (\times 1\,000)$

Kaupallinen tiiviys -luku =

$\frac{\text{Kaupat ja Ravintolat}}{\text{keskustan pinta-ala (ha)}}$

3. Toimialat Helsingin keskustassa

Toimialatilastot vuosilta 2021–2023.

Toimialaluokitus liiketiloille

- Liiketilojen käyttäjien toimialat on määritelty Suomen Kauppakeskusyhdistyksen luokitusta seuraten.
- Jokainen liiketila on luokiteltu vain yhteen toimialaluokkaan, sen tarjontaa parhaiten kuvaavan toimialan mukaan.
- Kauppa, palvelut ja toimistot: 14 pääluokkaa ja 71 alaluokkaa (alaluokkien määrät alla sulkeissa).
 1. Muoti ja asusteet (6)
 2. Kauneuden ja terveyden tuotteet (3)
 3. Sisustaminen ja kodin tarvikkeet (6)
 4. Vapaa-aika (8)
 5. Päivittäistavarat (4)
 6. Tavaratalot, Hypermarketit (2)
 7. Muut liikkeet (4)
 8. Kahvilat ja ravintolat (5)
 9. Kauneus- ja hyvinvointipalvelut (6)
 10. Viihde- ja vapaa-ajan palvelut (5)
 11. Kaupalliset palvelut (muut) (14)
 12. Palvelut ilman liikevaihtoa (2)
 13. Hotellit (1)
 14. Toimistot ym. (5)

Muotikauppa on viime vuosina eniten vähentänyt toimipaikkoja keskustoissa.

Toimialat pääluokittain: Helsingin keskusta

Toimialat pääluokittain		Helsingin keskusta				
		H1 2020	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Muutos 3 v. (kpl)
1-6	Muoti ja asusteet	396	366	343	323	-73
7-9	Kauneuden ja terveyden tuotteet	80	76	77	73	-7
10-15	Sisustaminen ja kodin tarvikkeet	195	192	185	171	-24
16-23	Vapaa-aika	149	147	138	137	-12
24-27	Päivittäistavarat	125	109	104	96	-29
28-29	Tavaratalot, Hypermarketit	4	5	5	5	1
30-33	Muut kauppaliikkeet	20	15	18	18	-2
	Kaupat yhteensä	969	910	870	823	-146
34-38	Kahvilat ja ravintolat	710	709	713	726	16
39-44	Kauneus- ja hyvinvointipalvelut	479	502	524	521	42
45-49	Viihde- ja vapaa-ajan palvelut	85	89	88	83	-2
50-63	Kaupalliset palvelut (muut)	256	261	268	262	6
64-65	Palvelut ilman liikevaihtoa	47	43	44	46	-1
66	Hotellit	30	29	29	31	1
	Palvelut yhteensä	1607	1633	1666	1669	62
67-71	Toimistot ym.	165	196	191	200	35
0	Tyhjä	228	251	279	293	65
99	Remontissa	92	116	100	29	-63
	LIIKETILAT YHTEENSÄ	3061	3106	3106	3014	-47

Huomioita toimialojen kehityksestä kolmen vuoden aikana (H1/2020-H1/2023):

- **Kaupan toimialoilla** toimipaikat ovat vähentyneet eniten luokissa *muoti ja asusteet* (-73 kpl), toiseksi eniten *päivittäistavarat* (-29 kpl) ja kolmanneksi *sisustaminen ja kodin tarvikkeet* (-24 kpl). Kaikkiaan kaupan alan liikkeitä on vähentynyt kolmen vuoden tarkastelujaksolla 146 kappaletta (vastaa 15 % vähennystä).
- **Palveluiden toimialoissa** toimipaikat ovat lisääntyneet eniten *kauneus- ja hyvinvointipalvelut* (+42 kpl), toiseksi eniten *kahvilat ja ravintolat* -luokassa (+16 kpl). Palvelutoimialojen toimipaikat ovat kaikkiaan lisääntyneet 62 kappaleella (kasvua noin 3,9 %).

Toimialat: Muoti ja asusteet

Muoti ja asusteet		Helsingin keskusta				
		H1 2020	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Muutos 3 v. (kpl)
1	Pukeutuminen	258	227	207	199	-59
2	Lasten pukeutuminen	13	11	11	11	-2
3	Jalkineet	20	22	19	15	-5
4	Laukut ja asusteet	28	26	26	25	-3
5	Korut ja kellot	67	62	58	55	-12
6	Second Hand, Vintage	10	18	22	18	8
PÄÄTOIMIALA YHTEENSÄ		396	366	343	323	-73

- *Muoti ja asusteet* -päätoimialaluokan tarjontaa on saatavilla myös hypermarketeissa ja tavarataloissa.
- Yleisesti kaupunkien keskustoissa *Pukeutumisen* liikkeet on vähentyneet ja puolestaan *Second Hand, Vintage* -luokan liikkeet ovat lisääntyneet.

Toimialat: Kauneuden ja terveyden tuotteet

Kauneuden ja terveyden tuotteet		Helsingin keskusta				
		H1 2020	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Muutos 3 v. (kpl)
7	Kosmetiikka, luontaistuotteet	30	28	28	27	-3
8	Apteekit	12	12	12	11	-1
9	Optikkoliikkeet, terveystekniikka	38	36	37	35	-3
PÄÄTOIMIALA YHTEENSÄ		80	76	77	73	-7

Rituals-kosmetiikkaliike valmistautuu kevään 2023 sesonkiin.
Kuva: Kari Castrén.

Toimialat: Sisustaminen ja kodin tarvikkeet

Sisustaminen ja kodin tarvikkeet		Helsingin keskusta				
		H1 2020	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Muutos 3 v. (kpl)
10	Huonekalut	29	29	35	35	6
11	Kodintarvikkeet	43	42	38	37	-6
12	Sisustus- ja lahjatavarat	78	74	68	60	-18
13	Rauta- ja rakennustarvikkeet, maatalous	9	10	8	7	-2
14	Kodintekniikka, elektroniikka	19	18	17	14	-5
15	Kukat ja puutarha	17	19	19	18	1
PÄÄTOIMIALA YHTEENSÄ		195	192	185	171	-24

- *Sisustaminen ja kodin tarvikkeet* -luokan liikkeet ovat vähentyneet viime vuosina – erityisesti *sisustus- ja lahjatavara* -liikkeet.

Toimialat: Vapaa-aika

Vapaa-aika		Helsingin keskusta				
		H1 2020	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Muutos 3 v. (kpl)
16	Urheilu, ulkoilu, ase ja erä	30	29	27	28	-2
17	Kirjat ja paperi, ääni- ja kuvatallenne	57	52	49	47	-10
18	Harrastusliikkeet (askartelu, käsityö, soittimet)	21	23	22	24	3
19	Kännykät ja liittymät	11	12	10	9	-2
20	Pelit ja lelut	12	12	12	13	1
21	Valokuvaustarvikkeet, kuvatulostus	13	12	12	12	-1
22	Lastentarvikkeet	0	2	2	2	2
23	Lemmikkituotteet	5	5	4	2	-3
PÄÄTOIMIALA YHTEENSÄ		149	147	138	137	-12

- Kännyköiden ja tablettien huoltopalvelut on tilastoitu toimialaluokkaan 58 *Huoltopalvelut*.

Toimialat: Päivittäistavarat

Päivittäistavarat		Helsingin keskusta				
		H1 2020	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Muutos 3 v. (kpl)
24	Päivittäistavarat (laaja valikoima)	35	34	34	33	-2
25	Elintarvikkeet	53	42	39	35	-18
26	Juomat	18	14	13	12	-6
27	Kioskit	19	19	18	16	-3
PÄÄTOIMIALA YHTEENSÄ		125	109	104	96	-29

- Luokka 26 *Juomat* sisältää Alkon myymälät sekä muutamia kahvi- ja teekauppoja.

Toimialat: Tavaratalot ja hypermarketit

Tavaratalot, hypermarketit		Helsingin keskusta				
		H1 2020	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Muutos 3 v. (kpl)
28	Tavaratalo	4	5	5	5	1
29	Hypermarket	0	0	0	0	0
PÄÄTOIMIALA YHTEENSÄ		4	5	5	5	1

- Luokkaan 28 *Tavaratalo* kuuluu mm. seuraavat liikkeet: Sokos, Stockmann ja Tokmanni.
- Tavaratalojen eri kerrokset (sekä itsenäiset ulkopuoliset yritykset) on merkitty parhaiten vastaavan tarjonnan mukaisesti, esim. *muoti ja asusteet* tai *sisustaminen ja kodin tarvikkeet* -luokkiin.

Stockmann on Helsingin keskustan suurin tavaratalo, jossa on nykyisellään kymmeniä eri toimijoita. Kuva: Kari Castrén, 2023.

Toimialat: Muut kauppaliikkeet

Muut kauppaliikkeet		Helsingin keskusta				
		H1 2020	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Muutos 3 v. (kpl)
30	Ajoneuvot ja konekauppa, veneet	0	0	1	1	1
31	Varaosat ja työkalut, työasut	1	1	2	2	1
32	Kirpputorimarket	4	1	2	2	-2
33	Muut luokittelemattomat liikkeet	15	13	13	13	-2
PÄÄTOIMIALA YHTEENSÄ		20	15	18	18	-2

- *Muut luokittelemattomat liikkeet* -luokka sisältää mm. sähkösavukekaupat ja aikuisviihteen myymälät.

Toimialat: Kahvilat ja ravintolat

Kahvilat ja ravintolat		Helsingin keskusta				
		H1 2020	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Muutos 3 v. (kpl)
34	Kahvilat, jäätelö- ja mehubaarit	130	141	144	142	12
35	Ravintolat	355	326	329	334	-21
36	Pikaruoka	70	71	71	68	-2
37	Pubit, baarit ja viihderavintolat	144	150	148	160	16
38	Lounasravintolat	11	21	21	22	11
PÄÄTOIMIALA YHTEENSÄ		710	709	713	726	16

- Lounasravintolat ja osa kahviloista ovat arkisin palvelevia eli ovat liiketilaluokituksessa *Arkipäivä-luokassa*. Tästä johtuen toimialaluokituksessa on lukumääräisesti enemmän kahviloita ja ravintoloita kuin *Ravintolat* -liiketilaluokassa, jossa lauantaiaukiolo määrittää luokan.

Ruokaravintoloiden uusi nousu? Bistroruokaa Vuorimiehenkadulla - hirvipyöryköitä. **Kuva:** Kari Castrén, 2023.

Toimialat: Kauneus- ja hyvinvointipalvelut

Kauneus- ja hyvinvointipalvelut		Helsingin keskusta				
		H1 2020	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Muutos 3 v. (kpl)
39	Parturi-kampaamot, kauneushoitolat	369	380	392	388	19
40	Tatuointiliikkeet	14	15	16	18	4
41	Kunto-, jooga- ja tanssisalit	26	27	27	29	3
42	Hierontapalvelut, fysioterapia	34	43	44	44	10
43	Terveyspalvelut: lääkäriasemat yms.	19	24	27	24	5
44	Muut kauneus- ja hyvinvointipalvelut	17	13	18	18	1
PÄÄTOIMIALA YHTEENSÄ		479	502	524	521	42

- Kauneus- ja hyvinvointipalvelut on ollut kasvava luokka kaupunkikeskustojen liiketiloissa - näin myös Helsingissä, erityisesti parturi-kampaamojen, kauneushoitoloiden sekä hieronta- ja fysioterapiapalveluiden osalta.

Lönnrotinkadun kivijalkaa. Kuva: Martti Wilhelms, 2023.

Toimialat: Viihde- ja vapaa-ajan palvelut

Viihde- ja vapaa-ajan palvelut		Helsingin keskusta				
		H1 2020	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Muutos 3 v. (kpl)
45	Elokuvateatterit	7	7	6	6	-1
46	Liikunta-, seikkailu- ja keilaradat yms.	8	8	6	6	-2
47	Pelitalit	5	6	4	3	-2
48	Museot, taidegalleriat	51	54	58	54	3
49	Teatterit, konserttitalit	14	14	14	14	0
PÄÄTOIMIALA YHTEENSÄ		85	89	88	83	-2

- *Pelitalit luokassa 47* ovat harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta Veikkauksen Pelaamo ja Feel Vegas -ketjujen liikkeitä.

Taidegalleria Gallerie Forsblom Yrjönkadulla. Kuva: Kari Castrén, 2023.

Toimialat: Kaupalliset palvelut (muut)

Kaupalliset palvelut (muut)		Helsingin keskusta				
		H1 2020	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Muutos 3 v. (kpl)
50	Pesulat, ompelimot, pukuvuokraamo, vaatturi	26	30	29	27	1
51	Suutarit, avainpalvelu, lukkoliike	13	13	15	12	-1
52	Pankit, vakuutus, LKV, laki, henkilöstöpalv., tilit, isännöinti	65	67	67	66	1
53	Hautauspalvelu, matkatoimistot, siivous- ja kiinteistöhuolto	23	19	17	19	-4
54	Posti, pakettipalvelut	5	4	5	4	-1
55	Eläinlääkäri	4	3	3	3	-1
56	Pienvarastopalvelut	0	0	1	1	1
57	Paino- ja kopiointipalvelut	7	7	7	7	0
58	Huoltopalvelut: Kodinkone, tietokone, kännykkä, polkup., verhoomo	12	14	14	11	-1
59	Koulutus- ja valmennuspalvelut	33	28	30	26	-7
60	Popup ja showroom	3	5	4	12	9
61	Auton huolto, pesu, vuokraus, katsastus ym.	7	7	7	7	0
62	Muut kaupalliset palvelut, itsepalvelutilat	30	31	34	33	3
63	Talo-, sisustus-, keittiö- ja kphsuunnittelu ja myynti	28	33	35	34	6
PÄÄTOIMIALA YHTEENSÄ		256	261	268	262	6

- *Pop up ja showroom* -tilojen yleistymistä on ennustettu verkkokaupan yleistymisen myötä. Elinvoimalaskennan toimialaluokassa 60 on kuitenkin valtakunnallisestikin varsin vähän liikkeitä. Osa pop up ja showroom -liikkeistä on katsottu nimestään huolimatta parhaaksi luokitella niiden toimintaa paremmin kuvaaviin toimialaluokkiin.

Toimialat: Palvelut ilman liikevaihtoa

Palvelut ilman liikevaihtoa		Helsingin keskusta				
		H1 2020	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Muutos 3 v. (kpl)
64	Julkinen ja kolmas sektori: virastot, kirjastot, koulut ym.	37	32	33	31	-6
65	Muut palvelu- ja kokontumistilat: nuoriso-, asukas- ja yhteisötilat	10	11	11	15	5
PÄÄTOIMIALA YHTEENSÄ		47	43	44	46	-1

- Helsingin keskustan elinvoimalaskennassa ei ole huomioitu esim. kaikkia kouluja ja päiväkoteja, johtuen tilojen luonteesta ja kiinteistöjen sijainnista.

Toimialat: Hotellit

Hotellit		Helsingin keskusta				
		H1 2020	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Muutos 3 v. (kpl)
66	Hotellit (asiakaspalvelulla)	30	29	29	31	1
PÄÄTOIMIALA YHTEENSÄ		30	29	29	31	1

- Liiketilakartoituksessa ei ole huomioitu majoittumispaikkoja ilman liiketilaa katutasossa (huoneistohotellit ym.)
- Majoitusliikkeet ilman asiakaspalvelua on listattu luokkaan 62: *Muut kaupalliset palvelut, itsepalvelutilat.*

Toimialat: Toimistot ym.

Toimistot ym.		Helsingin keskusta				
		H1 2020	H1 2021	H1 2022	H1 2023	Muutos 3 v. (kpl)
67	Suunnittelutoimistot (arkkitehti, mainos, ICT)	67	72	74	78	11
68	Toimistot, työhuone, verstat (ei kuluttajille)	75	103	101	104	29
69	Varasto (ei kuluttajille)	14	11	8	11	-3
70	Tukkukauppa ja teollisuustuotteet	9	6	7	6	-3
71	Asunto tai muu käyttö	0	4	1	1	1
PÄÄTOIMIALA YHTEENSÄ		165	196	191	200	35

- *Toimistot ja työhuoneet, verstat (ei kuluttajille)* ovat yleisesti lisääntyneet keskustojen kivijalkaliiketoissa. Näin on tapahtunut myös Helsingin keskustassa.

ALL-in keskustojen elinvoimalaskenta

TietojärjestelmäPalvelu Salokorpi Oy

FM Martti Wilhelms

p. 050 538 4334

martti.wilhelms@salokorpi.com

www.allincityapp.com

Sovellus: Oy ALL-in CityApp Ltd.

Kehittämissyhteistyössä mukana: **Elävät Kaupunkikeskustat ry**

SALOKORPI.COM

Elävät Kaupunkikeskustat ry

